

Čís. 12028.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Otázka stejnosti nebo podobnosti zboží není pro pojem soutěživosti a soutěžitele jediné rozhodující. Nesejde na stejnosti nebo podobnosti celé podnikatelské činnosti; soutěžit může i továrník s drobným obchodníkem a naopak.

Zákonodárce chtěl zavést účinnou ochranu dobrých mravů v soutěži a chtěl ochranu tu poskytnouti tak širokému okruhu účastníků, jak toho vyžaduje hospodářský zájem.

Výrobu jízdních kol jest pokládati za podobnou s výrobou silostrojů (automobilů, motocyklů) pohybovaných živelní silou.

Zákon proti nekalé soutěži nemá sloužiti v první řadě zájmu zákazníků, nýbrž zájmů soutěžitelů.

(Rozh. ze dne 22. října 1932, R II 399/32.)

Ettore Bugatti v Molsheimu domáhal se na Františku B-ovi, obchodníku s jízdními koly v M., by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen zdržeti se užívání označení svých výrobků slovem Bugatti, odstraniti se všech svých výrobků toto označení a odstraniti rovněž veškeré mechanické zařízení sloužící k označování jeho výrobků touto značkou, a dále by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen, zaplatiti žalobci 50.000 Kč s vedlejšími poplatky, a posléze, by bylo uznáno právem, že žalobce jest oprávněn, uveřejniti pravoplatný rozsudek do 14 dnů po nabytí právní moci na útraty žalovaného. *Procesní soud* v první instanci žalobu zamítl. *Důvod y*: Jest všeobecně známo, že firma Bugatti vyrábí prvotřídní auta, vyznamenávající se zvláštní rychlostí, což jistě i žalovanému, který jest obchodníkem s jízdními koly, bylo známo. Označiv prodávaná kola slovem Bugatti, dělal to jistě proto, by u svých zákazníků vzbudil domněnku, že má na prodej kola, která jsou od Bugattiho vyrobena a která proto jsou zvlášť dobré jakosti. Žalovaný musel tedy věděti, že poznačení kol slovem Bugatti umožňuje záměnu s podnikem žalobcovým. Nicméně nemohl soud žalobě vyhověti, poněvadž strany nejsou soutěžiteli. Z přednesu žalovaného, jakož i ze svědecké výpovědi Brunona K-a vyplývá, že žalovaný obchoduje jen s jízdními koly a se součástkami pro jízdní kola. Žalobkyně ovšem tvrdí, že žalovaný jízdní kola i vyrábí. Žalobkyně udává ohledně svého podniku, že auta a jiná samohybná vozidla vyrábí a s nimi obchoduje. Jde tedy s jedné strany o výrobu aut a motorových kol (jiná samohybná vozidla tu nepřicházejí v úvahu) a o obchod s takovými vozidly, s druhé strany o obchod s jízdními koly, po případě i o jejich výrobu. Soud jest toho mínění, že auta pokud se týče motorová kola s jedné strany a jízdní kola s druhé strany nemohou býti považována za zboží podobného druhu (§ 46 zák. o nekalé soutěži). Oba druhy vozidel mají za účel osoby i na delší vzdálenosti rychle dopravovati. Úkonnost obou skupin vozidel jest však velice rozličná, u jízdních kol daleko menší. Pohybující silou u jedné jest benzín nebo jiná výbušná látka po případě elektřina, u druhých lidská síla. K tomu přijde ještě značný rozdíl nabývací ceny.

Ten, který koupí motorové kolo nebo auto, poněvadž je potřeby nebo má zájem pro ně, jistě nekoupí jízdní kolo, i když jest cenné a prvotřídním výrobkem, ani kdyby bylo vyrobeno od žalující firmy. Předmět podniku obou stran jest tedy úplně rozličný, takže podnikatelé tito nemohou býti považováni za soutěžitele. *O d v o l a c í s o u d* zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. *D ů v o d y*: Prvý soud zamítl žalobu výhradně z důvodu, že strany nejsou soutěžitelkami ve smyslu § 46 zák. čís. 111/1927. Zjistil, že žalovaný obchoduje jen s jízdními koly a se součástkami pro jízdní kola, kdežto žalobkyně auta a jiná samohybná kola vyrábí, pokud se týče s nimi obchoduje. Podle § 46 cit. zák. jest soutěžitelem každý podnikatel, jenž vyrábí neb prodává zboží téhož neb podobného druhu neb vůbec je podnikově činným ve stejném nebo v podobném oboru hospodářském. Z toho vyplývá, že co do pojmu stejnosti neb podobnosti zboží (výkonů) nerozhodují ani tak jakost, látka, technická neb chemická příbuznost, metoda pracovní, jako spíše to, zda druhé zboží a druhý výkon podle svého účelu může soutěžit s prvním a jej nahraditi v hospodářských stycích, a nezáleží ani na označení zboží (výkonu), ježto rozhodujícím je jen soutěživost jakožto objektivní působnost soutěžní. Obzvlášť nesejde ani na stejnosti nebo podobnosti celé podnikatelské činnosti; soutěžití mohou i továrník s továrníkem, maloživnostník s maloživnostníkem, obchodník s obchodníkem, i, továrník s řemeslníkem nebo s obchodníkem, obchodník se řemeslníkem a pod. Z toho, co dosud uvedeno, plyne, že zákonodárce okruh chráněného zájmu nechtěl obmeziti na úzký počet zájemníků, nýbrž chtěl naopak právo k zákroku tak rozšířiti, pokud to jest ještě hospodářsky odůvodněno. Okruh je zřejmě širším než v jiných zákonech (na př. zák. čís. 19/1890 o ochraně známek, § 1 »výrobky a zboží stejného druhu«) a odpovídá spíše mluvě jiných zákonodárství (na př. německého zákona o nekalé soutěži § 13 a rakouského § 14) mluvících o zboží stejného neb příbuzenského druhu. Může býti pochybno, zda podobnost (příbuznost) lze uznati co do aut a jízdních kol, třebaže oba druhy slouží k dopravním účelům v širším slova smyslu, neboť úkonnost obou druhů jest nepoměrně rozličná, a ona slouží dopravě zboží nebo lidské dopravě na větší vzdálenosti a dopravě urychlené, tato spíše místní dopravě na území poněkud obmezenějším, a to jen dopravě jednoho člověka; nabývací a udržovací náklady obou skupin vozidel nelze ani porovnatí a okruh osob, jež na auto reflektují, pokud se týče se spokojují s jízdním kolem, jest vzhledem na tento účel a na náklady zcela rozličný. Totéž neplatí však co do motocyklů, u nichž podle jejich konstrukce a zařízení, způsobu obsluhy a pod. doprava na tak vzdálená místa, cesty stejně nepřetržité, stejnou rychlostí podniknuté aspoň zpravidla v úvahu nepřicházejí, a které se proto co do účelu a rozsahu dopravy spíše blíží jízdním kolům. I v jiných směrech jest příbuznost obou těchto vozidel zřejmá. Tak slouží motocykly — aspoň zpravidla — nejsou-li k nim připojeny přívozky, druhé sedadlo a pod. — dopravě jen jednoho člověka, slouží již z toho důvodu spíše účelům dopravy obmezenější, nabývací a udržovací náklad není tu tak patrný jak u aut; velocipedy mohou býti a bývají připojením motoru snadno přeměněny v samohybná

kola. Z toho vyplývá, že okruh uchazečů u obou těchto skupin není příliš rozličný, že mohou náležeti k týmž sociálním a hospodářským vrstvám, že jeden výrobek může nahradit druhý a odbyt jednoho zboží může tu býti na újmu zboží druhému. Jsou tedy co do motocyklů a jízdních kol podle názoru odvolacího soudu veškeré předpoklady § 46 zák. o nekalé soutěži splněny. V odvolání uplatňuje ovšem žalující strana, že firma Bugatti vyrábí automobily, motocykly, vozíky, kola a pod. V žalobě a v řízení u první stolice přednesla však jen, že se zabývá výrobou automobilů a samohybných vozidel, pročez, pokud se týče jiných vozíků a kol, jde o nedovolené novoty, k nimž odvolací soud nemohl a nesměl přihlížeti. Avšak ani co do rozsahu v žalobě uvedeného nespočívá zjištění prvního soudu na bezvadném zjištění, neboť okolnost, že žalující strana též motocykly vyrábí, byla zjištěna jen na podkladě tvrzení žalobkyně, jež nikterak nezůstalo nepopřeno, neboť žalovaná strana jen připouští, že žalující strana vyrábí auta (nikoli též motocykly), a bude proto třeba v tomto ohledu provést žalující stranou nabídnuté důkazy (§ 496 čís. 2 c. ř. s.). Žaloba se opírá o § 11 zák. o nekalé soutěži. Zákon rozeznává tu mezi podnikovými značkami (mezi něž řadí jméno, firmu neb zvláštní označení podniku) a zevními zařízeními podniku neb závodu (mezi něž počítá zákon zejména: úpravu zboží neb jeho označení, obalů, tiskopisů, katalogů a reklamních prostředků). Co do druhé skupiny (zevního zařízení) je ochrana proti skupině první potud širší, že se chrání nejen zařízení soutěžících podniků, nýbrž zařízení podniků vůbec. V souzeném případě jde však zřejmě o případ § 11 čís. 1 zák. o nekalé soutěži, jelikož jde o užívání cizího jména ochrannou známkou nikterak nechráněného, a nikoli o jiné zevnější zařízení. Žalovati jest tedy oprávněn jen soutěžitel, jehož jména bylo zneužito. Prvý soudce, vycházející z mylného právního názoru nezabýval se věcnou stránkou případu a neučinil nutná skutková zjištění, tak že přezkoumání napadeného rozsudku není možné. Podotýká se, že úvod odůvodnění obsahuje jen všeobecné nazírání, nikterak však zjištění určitých skutečností, a označení pramenů, o které se takové zjištění opírá. V souzeném případě byla spojena žaloba zdržovací se žalobou o náhradu škody. Jen v onom ohledu abstrahuje zákon od otázky subjektivního zavinění a stačí tu objektivnost; u žaloby na náhradu škody vyhledává se však, by šlo o nekalé jednání subjektivně zaviněné. K posouzení subjektivní stránky činnosti, vnitřního příběhu, nebude lze se obejít bez provedení důkazu výsledkem stran, v souzeném případě tím spíše, an se žalovaný k užívání jména žalující strany mohl mníti oprávněna vzhledem na povolenou mu registraci ochranné známky. Dále bude třeba, by žalující případnou škodu blíže individualisoval (§ 182 c. ř. s.) a vysvětlil, kolik žádá na odškodném za osobní příkoří a jiné osobní újmy a kolik za hmotnou škodu, a uvedl veškeré skutkové okolnosti tvořící podklad pro posouzení těchto otázek, by soud mohl nabýti přesvědčení o povšechné existenci škody a pak, po případě po výslechu znalců neb výslechu stran, mohl stanovit výši škody.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Soud první stolice zamítl žalobu proto, že podle jeho mínění auta, motorová kola na jedné straně a jízdní kola na straně druhé nemohou býti považována za zboží stejného nebo podobného druhu a že tedy předmět podniků obou stran je zcela rozličný, takže tito podnikatelé nemohou býti považováni za soutěžitele. Soud druhé stolice kladl hlavně důraz na to, že žalující firma podle svého tvrzení vyrábí i motorová kola; u těchto pak na jedné straně a u jízdních kol na straně druhé shledal podobnost (nebo příbuznost) zboží, protože prý jeden druh zboží může nahradit druhý a může odbyt jednoho býti na újmu zboží druhému. Otázka stejnosti nebo podobnosti zboží není pro pojem soutěživosti a soutěžitele jediné rozhodující. I tam, kde takové podobnosti zboží není, jest podle § 46 zákona o nekalé soutěži soutěž možná, jsou-li jen obě strany »vůbec podnikově činný ve stejném nebo podobném oboru hospodářském«. Odvolací soud si správně uvědomil, že nesejde na stejnosti nebo podobnosti celé podnikatelské činnosti a že tedy může soutěžit i továrník jako výrobce s drobným obchodníkem a naopak. Správně také vyložil, že zákonodárce chtěl zavést účinnou ochranu dobrých mravů v soutěži a že ochranu tu chtěl poskytnouti tak širokému okruhu účastníků, jak toho hospodářský zájem vyžaduje. To platí především i při výkladu, zda jde o podnikovou činnost v podobném oboru hospodářském, bez zřetele k podobě zboží. V souzeném případě žalovaný sám připouští, že zakročil o zápis jména »Bugatti« jako slovní značky pro jízdní kola, vozidla všeho druhu, součástky jízdních kol, gumová a celuloidová držadla a pro osvětlovací zařízení elektrická. Je obecně známo, že se i výroba jízdních kol děje dnes, jistě z převážné části, po továrnicku a že mnohé továrny na silostroje pohybované elementární silou spojují jejich výrobu s výrobou jízdních kol, protože tovární zařízení, technickou činnost, pokrok a vynálezy lze výhodně spojit a využítkovati pro oba obory, neboť jde o obory technicky i obchodně podobné. Podobnost obou oborů plyne však i z jednání žalovaného. Tento připouští nepřimo, že znal význam značky »Bugatti« pro obor silostrojů, popíráje jen, že věděl, že jde o jméno nebo firmu; je příznačné, že si dal právě tuto značku registrovati pro obor jízdních kol a že chtěl dosáhnouti jejího registrování pro všechny druhy vozidel a jejich příslušenství, že však v žádosti o zápis nekladl důraz na to, že prodává také šicí stroje, protože pro tento obor značka neměla stejný význam. Stěžovatel míní, že nemůže býti řeči o soutěživosti, kde podle povahy zboží jde na obou stranách o různé reflektanty a zákazníky, na jejichž úsudku a chování prý právě nejvíce záleží. Než okruh zákazníků nepovažuje zákonodárce ve všech případech nekalé soutěže za nezbytného a rozhodujícího součinitele ve skutkovém ději jednotlivých ustanovení zákona. Není to v první řadě zájem zákazníků, jehož ochraně má zákon sloužiti, nýbrž zájem soutěžitelů, v mnohých případech i tam, kde o zájmy a o úsudek zákazníků vůbec nejde; zákon chrání na př. cizozemské soutěžitele, třebaže se jejich činnost v tuzemsku ani neprojevuje. V souzeném případě nelze však ani takový neblahý účinek na soutěžitele vyloučiti. Není zajisté vyloučeno, že zdejší zákazníci žalující firmy, kteří si koupili silostroj její značky a jsou s ním spokojeni, právě

proto při koupi kola dají přednost výrobku téže značky, předpokládajíce stejný původ výroby i stejnou jakost. Budou-li zklamáni, může to mít nepříznivé důsledky u nich i v kruhu jejich známých také co do mínění o jakosti žalující firmy, pokud by šlo o silostroje, a může to poškodit její pověst. Podle toho není tedy možnost záměny ve styku zákaznickém, jak ji má na mysli § 11 v odst. (1) a (3) cit. zák. vyloučena. Než případ lze posuzovati i s hlediska § 1 zák. o nek. soutěži, jemuž se příčí využitkování cizích myšlenek a cizí práce, která je v zavedené značce zosobněna, k účelům nekalé soutěže, při čemž mínění zákaznických kruhů nerozhoduje. Odvolací soud tedy nepochybil, zrušiv zamítavý rozsudek soudu první stolice a vrátiv věc k doplnění jednání.

Čís. 12029.

Nárok na náhradu škody proti bance, ježto vyplatila peníze, ač nebyly přesně splněny podmínky akreditivu.

Akreditiv je svou právní podstatou asignací podle § 1400 a násl. obč. zák. a čl. 300 obch. zák., podmínky jeho jest přesně dodržeti a poukázány nesmí bez souhlasu poukazatele je měniti, volně si je vykládati a plniti akreditiv s odchylkami.

Banka, potvrdivši přijetí akreditivu, převzala na sebe smluvní povinnost postupovati při jeho výplatě přesně podle příkazu, a za tím účelem zejména bedlivě zkoumati předložené jí doklady, pokud se shodují s podmínkami akreditivními, a, seznavši, že se s nimi nekryjí, měla odepřítí výplatu nebo se dotázati o další pokyny poukazatele a podle nich se pak zařídití.

Banka, provádějíc svými zřízenci akreditivní obchody, které vyžadují zvláštních odborných znalostí, zejména i znalostí předpisů železničního dopravního řádu o duplikátech nákladních listů, musí tyto odborné znalosti míti a jest práva z toho, že její zřízenci těchto znalostí nemají a při zkoumání dokladů nepostupují s patřičnou péčí.

Banka porušila akreditivní smlouvu, vyplatila-li peníze na základě duplikátu nákladního listu, jehož adresa se neshodovala se zněním akreditivních podmínek. Pokud nelze tu přičítati (spolu)zavinění poškozenému komitentu.

(Rozh. ze dne 22. října 1932, Rv II 370/31).

Žalující firma domáhala se na žalované bance náhrady škody, ježto žalovaná vyplatila Mořici S-ovi peníze, ač nebyly přesně splněny podmínky akreditivu, jež k příkazu žalobkyně zřídil peněžní ústav C. u žalované a jež tato potvrdila. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek jakož i rozsudek prvního soudu a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Pokud dovolání uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle čís. 4 § 503 c. ř. s., nelze mu odepřítí oprávnění. Důvodem žaloby je náhrada škody, kterou žalobkyně utrpěla tím, že žalovaná vyplatila dne 18. prosince 1928 Mořici S-ovi 19.973 Kč (k nimž přistupují náklady bankovní), ačkoli nebyly splněny přesné podmínky